

A 14 szarmata jelenség közül 13 gödör volt, legtöbbjük agyaggyerő. A gödrök általános jellemzője a betöltés felső harmadának viszonylagos leletanyagbősége, és az alsó rétegek agyagos betöltése, amely leletben szegény. Sok gödörben a leletgazdag rész hamus, paticsos betöltésű, barnás humusz.

A gödrökön kívül 1 szarmata kori sírt is feltártunk. A néhány fokkal a D-É-i tengelytől eltérő sírgödör alján egy teljesen bolygatott váz maradványait találtuk meg. Mellékletei közül csak egy vaskés töredéke, és egy kisméretű bronzfibula maradt meg másodlagos helyzetben. A fibula alapján a sírt a 4. századra lehet keltezni.

Március 23–27. között folytatva a munkát további 22 objektumot találtunk. Ezzel a feltárt stratigráfiai egységek száma 152-re, az objektumoké 123-ra emelkedett. Ebből 17 szarmata kori jelenségnek, 5 pedig kora újkorinak bizonyult.

Az ásás során előkerült legtöbb szarmata objektum agyaggyerő gödör volt, amelyek közül néhány méhkas alakú. Két gödör esetében a betöltés felső harmadában viszonylag sok leletanyag került elő, míg az alsó rétegek leletekben szegény, agyagos betöltésűek voltak. A gödrökön kívül egyéb objektumot nem találtunk.

Az előkerült leletanyag döntő többségét a korongolt és kézzel formált edények töredékei adják. Több hombár és korsó töredéke mellett tálak és csészék töredékei is előkerültek. A kézzel formált edények közül fazekak, kisebb csuprok, bögrék maradványait figyeltük meg.

A szarmata leleteken kívül néhány kora újkori beásás nyomát is megfigyelhettük. Ezek többször szarmata kori objektumot is megbolygattak.

FOGAS OTTÓ

504. Szeged-Tápé, Malajdok-halom (KÖH 56768)

(Csongrád megye) I

A Malajdok-halom a Tisza egykori öntésterületének egy É-D-i irányban elnyúló kisebb kiemelkedése. A lelőhelyen a Magyar–Román gázszállító vezeték építéséhez kapcsolódó feltárást a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat munkatársai 2009. május 19–26. között végezték el, melynek során egy 1×1 m-es sekély, négyszögletes gödör, valamint egy V-alakú, homogén betöltésű, kisméretű, leletanyag nélküli gödör került elő.

Munkatársak: Scheinring Endre, Király Dávid technikusok.

FŰKÖH DÁNIEL

505. Szeged-Tápé, Szent Mihály templom (KÖH 62818)

(Csongrád megye) Kö

A 2009. december 7–11. között végzett építészeti helyreállítás és a középkori falfestmények restaurálása előtt elvégzett szondázó régészeti feltárás a szentély és a sekrestye építéstörténetének pontosításához kívánt

adatokkal szolgálni. A 13. századi szentély körül nyitott szondákban az egykori külső járószint meghatározására a későbbi bolygatások miatt nem volt mód. A szentély és a D-i oldalán álló torony alapozási elválása igazolta a feltételezést, hogy a két épületrész nem együtt épült. Ugyanakkor a boltozataik hasonlósága, és a belsőben mutatkozó visszabontott támpillér vagy fal alapozása arra utalt, hogy a szentély és az oldaltér kis időkülönbséggel létesült, és a mai torony a támpillérek magassága alapján eredetileg is toronynak épült. Az alapozási elválás oka feltehetően tervváltoztatás, amelyhez a belsőben a falkép restaurátorok által feltárt ablakkönyöklő magasztások is tartozhattak.

A toronyaljban feltehetően barokk kori járószint került elő a mai téglapadló alatt. A szentélytől ÉK-re talált falrészlet a 20. sz. eleji felmérésről ismert, 1938-ban elbontott barokk sekrestye külső sarka. Az 1938-ban épült új templomhajó mellett nyitott ellenőrző szondában É-D-i irányú téglafalat találtunk, amelynek jó minőségű meszes habarcsa eltér a templom többi részén használttól. A rétegviszonyok alapján elképzelhető, hogy korábbi Árpád-kori templom maradványaként értelmezhető. Ennek bizonyításához további kutatás szükséges.

A leletanyag kevés embercsont és újkori kerámia volt.

JANKOVICS NORBERT

506. Szeged, Szegedi Tudományegyetem (KÖH 48433)

(Csongrád megye) Kö

A Szegedi Tudományegyetem rektori épületének (3762 hrsz.) rekonstrukciójához kapcsolódó szakfelügyelet során a pincerészben régészeti érintettséget azonosítottak a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat munkatársai a „012-iroda”, a „015-raktár” és a „008-előtér” helyiségekben, ahol a feltárást 2009. december 14–18. között végeztük el, 20 stratigráfiai egységet elkülönítve.

Az első objektumfoltok a „012-iroda” és a „015-raktár” helyiségekben jelentkeztek a szürke, iszapos talajrétegben. Három nagyobb méretű cölöphelyet, 2 árok részletét és 2 gödröt bontottunk ki, 16–17. századi kerámiaanyaggal. A „008-előtérben” további 2 cölöphely és egy gödör került elő. A feltárást 2010-ben folytatjuk.

Munkatársak: Czegléczki Tibor, Szabados György, Szöllősi Géza technikusok.

DEÁK ANDREA

507. Szeged, vártemplom (KÖH 37508)

(Csongrád megye) LT, Kö, Tő

Az 1999 óta – két év megszakítással – folyamatosan tartó feltárás során előkerült a 14. sz. elején már biztosan álló szegedi vártemplom D-i főfalának 22 m hosszú, valamint

É-i főfalának mintegy 18 m hosszú szakasza. 2005-ben befejeztük a templomhoz D-ről csatlakozó, valamikor a 15. sz. második harmadában hozzáépített oldalkápolna feltárását is egészen a Ny-i zárófalig.

2009-ben a tavalyi évben megkezdett, de teljesen fel nem tárt, a török korra tehető 6. szint kibontásával kezdtük meg a munkát. Ezután a 7., majd az egykori templompadló szintjét jelentő 8. szint kibontása következett. Itt már több, kései téglakeretes családi kriptá is előkerült. A D-i és az É-i főfalak mentén pedig folytatódott a korábbi években megfigyelt kőalapozású pillérsor, melynek révén az egyhajós templomot csarnoktemplommá építették át a 15. sz. második felében. A szint kibontása után a padló alá temetett családi kripták feltárása következett, melyekből idén közel újabb 200 váz került elő. A sírok alatt a korábban már megfigyelt, nagyméretű, „V” alakú kelta árok húzódott.

Ezzel a munkával párhuzamosan kibontottuk a templom Ny-i zárófalának egy részét is, és sikerült az egykori főbejáratot is megtalálnunk. Sajnos azonban, míg a D-i lábazatát a barokk korban eltávolították, az É-it viszont – és ezzel együtt a templom egész ÉK-i sarkát – nem sikerült kibontanunk, a területen keresztülhúzó vezeték miatt.

Az évek folyamán a templom körüli temetőből, valamint a templomon belüli családi kriptákból eddig 975 vázat sikerült kibontani. Ezek döntő többsége a 14. sz. elejétől a 16. sz. közepéig keltezhető.

FOGAS OTTÓ

508. Szeged, 15675/3 hrsz.
(KÖH 57799)

(Csongrád megye) B, Sza

2009. január 19. és február 6. között megelőző régészeti feltárást végeztünk az ingatlan területén. A feltárás célja az ingatlan közvetlen szomszédságában húzódó ismert népvándorlás kori temető kiterjedésének a megállapítása, az ingatlan területére átnyúló sírok feltárása volt. A kijelölt 2200 m²-en 18 sírt tártunk fel, melyek nagyjából három sorban helyezkedtek el. Ezek közül hármat négyzetes körárok vett körül. A sírok kettő kivételével mind rablottak voltak, így csak kevés mellékletet találtunk, azokat is jobbára másodlagos helyzetben. Három sírban találtunk edénymellékletet, egyben nagyszámú koporsószeget, mely a sírgödör fala mentén végig megfigyelhető volt, egyben pedig közel 200 gyöngy került elő. A temető nagyjából a terület K-i felén egy kisebb, kb. 1 m-es kiemelkedésen helyezkedett el és egyértelműen a szarmata korhoz köthető, azon belül is a Kr. e. 3–4. századra tehető. A terület Ny-i felében több objektumot is feltártunk ebből a korszakból, melyek a leletanyag alapján vagy korábbiak, vagy egykorúak a temetővel.

A szarmata gödrök és a néhány újkori beásás mellett a terület K-i felén, a sírok között két biztosan a bronzkorhoz köthető gödröt is feltártunk. Az itt található objektumok sajnos leletanyag nélküliek voltak, így nehezen

dönthető el, hogy ezek is a bronzkori telep részei, vagy még a temető használata előtt a közelben lévő szarmata település nyúlhatott el ideig.

A sírok egy részét a korabeli rabláson kívül egy hő-távvezeték is bolygatta, mely a terület É-i felén, K–Ny irányban keresztülhúzó volt.

FOGAS OTTÓ

509. Szeged határa
(Csongrád megye) Ő, Á

Az 55. sz. főút burkolat-megerősítése nyomvonalán örökségvédelmi hatástanulmány készítése kapcsán végeztünk terepbejárást 2009. október 5. és november 4. között. A szegedi határtól Ny felé haladva a mórakalmi határig terjedő külterületi szakaszon, az út mindkét oldalát 50–50 m szélességben vizsgáltuk. A bejárás időpontjában a külterületi szakasz meghatározó részét (kb. 35%-át) erdő, rét, legelő, gaz borította, kisebb részét (kb. 15%-án) lábon álló kultúr- ill. haszonnövények. A külterületi rész kb. 1/5-ét beépített vagy elkerített területek miatt nem lehetett terepbejárással vizsgálni. Összességében a külterületi szakasznak kb. 30–35%-a bizonyult terepbejárásra alkalmasnak.

A munka során egy ismert lelőhelyet (KÖH 38112) jártunk be és egy régészeti érdekű területet azonosítottunk, amelynek szórvány leletanyaga őskori (bronzkor?) és Árpád-kori volt.

Munkatársak: Bácsmezi Gábor régész, Paja László antropológus, Sultis László, Alács Attila, Pál Róbert, Takács Gábor régésztechnikusok, Csenkey-Sinkó András restaurátor.

PARDITKA GYÖRGYI

510. Szekszárd, Báticaszéki utca
(KÖH 32194)

(Tolna megye) Ő

A környéken számos régi adat utal újkőkori, rézkori és bronzkori lelőhelyekre. Az új üzemsarnok építésekor 2009. január 21. és február 17. között végzett szakfelügyelet során a Duna egykori árterére lejtő domboldalon (0332/3 hrsz.) egy esetben figyeltünk meg – betöltése alapján – őskori beásást, mely állatcsontokat és kézzel készített, jellegtelen, egészen apró kerámiadarabokat tartalmazott.

SZABÓ GÉZA

511. Szekszárd, Bezerédj utca 2.
(KÖH 71031)

(Tolna megye) Ő

2009. augusztus 18-án a Wosinsky Mór Megyei Múzeum próbakutatást végzett a 6008/18 hrsz. telken. A telek hossz tengelyével párhuzamosan húzott 3 É–D irányú kutatóárokkaal vizsgáltuk meg a területet, melyekben a humusz gépi eltávolítása és a kézi nyésés után 13 ré-